

МЕДИА МОНИТОРИНГ

20 АВГУСТ 2026 г.

Член на:

Източник: БТА

Заглавие: Хърватският президент поиска свикване на извънредна сесия на хърватския парламент за обсъждане на случай с незаконно депониране на отпадъци

Линк: <https://www.bta.bg/bg/news/balkans/1187429-harvatskiyat-prezident-poiska-svikvane-na-izvanredna-sesiya-na-harvatskiya-parla>

Текст: Хърватският президент Зоран Миланович официално поиска от председателя на Хърватския парламент Гордан Яндроквич свикване на извънредна сесия на хърватския парламент за обсъждане на незаконното депониране на опасни отпадъци в района на град Госпич, Западна Хърватия, предаде ХИНА, позовавайки се на съобщение на службата на хърватския президент.

До искането на Миланович се стигна, след като в понеделник свиканото по-рано във връзка със случая в Госпич извънредно заседание на парламентарната

комисия по околна среда и опазване на природата беше прекъснато и отложено, отбелязва ХИНА. Съгласно хърватското законодателство Яндрочевич е длъжен да свика извънредна сесия на хърватския парламент в срок от осем дни от получаването на искането на Миланович, което означава, че хърватските депутати, които са в почивка в периода от 15 юли до 15 септември, най-вероятно ще се върнат на работа преждевременно.

Въпреки че за незаконното депо в Госпич, както и за други подобни депа в Хърватия, е било писано и преди, случаят в Лика привлече общественото внимание по-рано този месец, когато хърватската антикорупционна служба (УСКОК) публикува констатации и експертно становище на специалист по опазване на околната среда за обекта на индустриалния комплекс в Госпич, заедно с допълнение към този доклад, всички изготвени от Факултета по геотехническо инженерство към Загребския университет.

Установено е, че обектът съдържа около 37 000 тона отпадъци с различен състав и свойства, включително опасни или екотоксични отпадъци. Анализите потвърдиха изключително високи концентрации на вредни вещества, включително мед, цинк, олово и антимон.

Източник: ZE-news

Заглавие: Соларната индустрия се опитва да намали нарастващото количество отпадъци

Къде е балансът между дълготрайност и лесно рециклиране на слънчевите панели?

Линк: <https://3e-news.net/bg/a/view/71814/solarnata-industrija-se-opitva-da-namali-narastvashtoto-kolichestvo-otpadyci>

Текст: Световният капацитет на соларната енергия достигна два теравата през 2025 г., което е достатъчно за захранване на един милиард домакинства.

- Материалите, извлечени от стари панели, биха могли да генерират 6 милиарда долара годишно до 2040 г.
- IRENA прогнозира, че отпадъците от слънчеви панели ще скочат от 0,2 мегатона през 2021 г. до 200 Mt до 2050 г.
- ЕС изисква рециклиране на 85% от панелите в края на жизнения им цикъл съгласно Директивата за отпадъците от електрическо и електронно оборудване (WEEE).
- Панелите могат да издържат 40 години, но по-дългият живот и по-лесното рециклиране може да са несъвместими.

4 август – В края на 2025 г. по света имаше 2,4 теравата фотоволтаична мощност, генерираща електроенергия – достатъчно, за да се захранват над един милиард домакинства. Докато за достигането на първия терават бяха необходими почти 70

години, за втория бяха нужни само две – такова е темпото на разпространение на технологията, че Международната енергийна агенция счита, че тя ще съставлява 80% от 4 600 гигавата възобновяема енергия, внедрена между 2025 и 2030 г.

Но този успех накара мнозина да се запитат какво ще се случи с всички панели, след като се повредят - ще бъдат заменени с по-нова технология или в крайна сметка просто загубят ефективността си? Соларните панели съдържат ценни материали, включително сребро, силиций, мед и стъкло, но също и опасни такива като олово и кадмий. Извличането на метали от излезлите от употреба слънчеви панели би могло да генерира около 6 милиарда долара годишно до 2040 г., според Международната агенция за възобновяема енергия (IRENA). Тези извлечени материали биха могли да осигурят около 70% от среброто, необходимо за задоволяване на нарастващото търсене в фотоволтаичния сектор, и 20% от алуминия и медта, се посочва в доклада.

Обикновено алуминиевите рамки се отстраняват и се претопяват, след което останалото стъкло, съдържащо сребро, силиций и малка част пластмаса, обикновено се раздробява за употреба например като стъклена вата в строителната изолация. Въпреки това с бързото разрастване на сектора все по-голямо внимание се обръща на превръщането му в по-кръгов. IRENA прогнозира, че глобалните отпадъци от сектора ще се увеличат от 0,2 мегатона през 2021 г. до 4 Mt през 2030 г., почти 50 Mt през 2040 г. и над 200 Mt до 2050 г.

Уте Колиър, заместник-директор на Центъра за знания, политики и финанси на IRENA, заяви, че макар общият капацитет на съществуващите съоръжения да е достатъчен за справяне с настоящия поток от отпадъци, справянето с панелите в края на жизнения им цикъл ще бъде съвсем друга история. „Когато изведените от експлоатация фотоволтаични панели са широко разпръснати (географски) и налични в ограничени количества, пазарната стойност на рециклираните материали може да не е достатъчна, за да покрие разходите за събиране и преработка“, казва тя.

Няколко правителства, включително ЕС, Индия, Република Корея, Южна Африка, Сингапур и щатските правителства в САЩ, са въвели политики за разширена отговорност на производителя (EPR), за да се изясни кой поема разходите за събирането, отбелязва тя. Въпреки това други представители на бранша поставят под съмнение прогнозата на IRENA за обемите на отпадъците, като твърдят, че фотоволтаичните панели издържат много по-дълго, отколкото се очакваше.

Ян Клинке, управляващ директор на PV CYCLE – компания, която събира фотоволтаични отпадъци за рециклиране от името на операторите на соларни паркове, казва, че именно по-ранна прогноза на IRENA за обемите на отпадъците, направена през 2007 г., е била причината да основе PV Cycle. „Каква прогноза беше това! ... Но това, което беше предсказано през 2007 г., всъщност все още не се е сбъднало, 20 години по-късно“, казва той.

Откакто е започнала дейността си през 2010 г., PV Cycle е събрала общо 135 000 тона фотоволтаични отпадъци – приблизително еквивалент на 2 гигавата, казва той. Това се сравнява с около 450 GW фотоволтаични мощности, които в момента са инсталирани в цяла Европа.

През 2025 г. е събрано най-голямото количество – 25 000 метрични тона, но тези обеми все още са твърде малки, за да привлекат интереса на фирмите за рециклиране, казва той. Соларната енергетика е сектор, в който е много трудно

да се предвидят обемите и времевите рамки на отпадъците, особено за оборудването, използвано на покривите на жилищни сгради, което собствениците ще продължат да използват, докато то генерира достатъчно електричество за техните нужди, казва той. Активен дебат в соларната индустрия е до каква степен фотоволтаичните панели трябва да бъдат проектирани така, че да са по-лесни за рециклиране. ЕС разработва система за оценяване на фотоволтаичните панели и инверторите според тяхната рециклируемост като част от стратегия за подобряване на извличането на критични суровини от този поток от отпадъци.

Основната пречка за рециклирането, специфично за фотоволтаичните системи, е малкият обем на наличните за рециклиране фотоволтаичните модули и разпръснатият им характер в държавите-членки на ЕС. А от техническа гледна точка ключовото предизвикателство за извличането на материали с високо качество е капсулиращият материал – по същество лепило, което предпазва фотоволтаичните клетки вътре от влага и други видове атмосферни въздействия, според Кристина Хубер, старши съветник по политики за устойчивост в търговската организация Solar Power Europe. „Водиха се разговори за това капсулиращият материал да се разглобява по-лесно, но идеята е, че това оборудване издържа на открито в продължение на 30 години. Възможността за рециклиране трябва да върви ръка за ръка с дълготрайността. Всичко е въпрос на използване на ресурсите“, казва тя.

Хенри Хиелсмайр, главен инженер по слънчева енергия в техническата консултантска фирма DNV, е съгласен. „Хората се фокусират върху рециклирането, за да сведат отпадъците до минимум, но най-големият лост за постигането на тази цел е да се удължи експлоатационният срок на модулите. Но това не е непременно съвместимо с това да се направят модулите подходящи за рециклиране.“

Фотоволтаичните модули биха могли да бъдат произведени така, че да издържат 40 години – което вече се очаква при проектите за електроразпределителните мрежи – вместо настоящите очаквания от 25 до 30 години, но това няма да се случи, освен ако производителите не успеят да определят цени, които отразяват качеството, казва той. „Мисля, че на пазара се пускат много модули, които няма да издържат толкова дълго, колкото се очаква, и това е голям проблем“, казва той.

Хубер отхвърля критиките от страна на някои представители на сектора, че рециклирането в затворен цикъл все още не е широко разпространено. Европейският сектор вече е по-напред от другите индустрии, като е въвел рециклиране на 85% от теглото, съобразено с принципите на устойчивостта, казва тя.

„Кръговата икономика не се състои само в производството на нови фотоволтаични модули от стари, а в гарантирането, че ресурсите продължават да се използват в друг продукт – това също е кръгова икономика“, добавя още тя.

Въпреки това, в даден момент обемите на отпадъците ще се увеличат, признава Хубер. Нормативната уредба трябва да бъде реформирана, така че предприятията за рециклиране да имат увереност да инвестират в инфраструктура за рециклиране, специфична за фотоволтаичните модули, способна да извлича суровините с високо качество още сега, за да се гарантира, че разполагат с капацитет да се справят с това, казва тя. Тя посочва примера с Регламента на ЕС за превоза на отпадъци, който често представлява пречка за

преместването на фотоволтаични модули между държавите, както и за създаването на регионални центрове за рециклиране на фотоволтаични системи.

Тя счита, че тази година ще бъде решаваща за преодоляването на пречките пред рециклирането на фотоволтаични панели, с преразглеждането на Директивата за отпадъците от електрическо и електронно оборудване (WEEE) в рамките на Закона за кръговата икономика на ЕС. Хубер е убедена, че фотоволтаичните панели ще получат своя собствена категория и правила, така че да се стимулира извличането на критични суровини и компоненти с по-висока стойност, съдържащи се във фотоволтаичните панели.

Повторното използване на панелите е „до голяма степен неизползвана възможност“, като много компоненти от изведени от експлоатация фотоволтаични панели имат потенциал за ремонт, обновяване и повторна употреба, според Колийър. Въпреки това повторно използваните фотоволтаични панели и компоненти трябва да преминат през подходяща инспекция, тестване и сертифициране, преди да влязат на пазарите за употребявани стоки, и е необходима стабилна система за инфраструктура за качество, казва тя.

Китайското правителство си е поставило за цел рециклирането и повторното използване на над 250 000 метрични тона излезли от употреба фотоволтаични панели до 2027 г., като се има предвид мащабното извеждане от експлоатация до 2030 г., добавя тя. През март то публикува национални насоки за насърчаване на кръговата икономика за слънчеви панели, включително намаляване на отпадъците чрез екологично проектиране и производство, както и насърчаване на разработването на иновативни технологии за рециклиране и повторна употреба.

Гаранциите за фотоволтаичните модули обикновено са валидни за 25–30 години, докато капацитетът им не спадне до 80%, според Хубер. Въпреки че теоретично продуктът би могъл да издържи много по-дълго, големите енергийни компании може да проявят по-голям интерес към обновяване на парка с нова технология, което би им позволило да произвеждат повече енергия на по-малко пространство, казва тя. „Това определено отваря дискусията за повторното използване, но то остава нишова дейност, тъй като е свързано с различни въпроси относно качеството и гаранциите и се сблъсква с конкуренцията от по-нови фотоволтаични модули, които са по-ефективни и много достъпни“, казва тя.

За някои опасенията относно предстоящия поток от отпадъци в соларния сектор са извадени от контекста. Хиелсмайр твърди, че внедряването на достатъчно фотоволтаични инсталации, необходими за постигане на целите за климатичните промени до 2050 г., вече ще означава значително намаляване на отпадъците, свързани с енергията, като обемите им ще бъдат с десетки пъти по-малки от тези на въглищните електроцентрали и други потоци от отпадъци като пластмаса и електронен отпадък.

Да се третира отпадъците от соларната енергия като „екологична катастрофа“ и да се забрани депонирането им поради опасения за токсичност, както е предложено в някои щати на САЩ, само ще тревожи общностите и ще забави разгръщането на слънчевата енергия, твърди той.

„Прочетох статия, в която се твърдеше, че не можем да оставим на децата си милиони тонове фотоволтаични отпадъци. Но ние така или иначе ще им оставим нещо. Не се заблуждавайте – бих предпочел те да имат голяма купчина стъклени

модули, отколкото другите последствия, които ще имаме, ако не внедрим възобновяемите енергийни източници“, казва той.

Четири компании, водещи в областта на слънчевата енергия

SOLARCYCLE е разработила технология за разглобяване на рамките и отстраняване на стъклото от фотоволтаични панели с цел рециклиране в пет обекта в САЩ. Компанията е разработила първия в света слънчев модул, изработен от 50% рециклирано стъкло от излезли от употреба панели. През януари тя сключи партньорство с ENGIE North America, за да въведе клауза за „предварително рециклиране“ в договорите за закупуване на електроенергия за четири проекта, с цел да се гарантира, че около един милион панели от проекти с обща мощност 375 мегавата (MW) в Средния Запад на САЩ ще бъдат рециклирани, когато достигнат края на жизнения си цикъл.

Френската индустриална компания за чисти технологии ROSI Solar е разработила процес за извличане на стратегически суровини с висока чистота, включително силиций и сребро, както и мед, алуминий и стъкло от слънчеви панели. През април тя обяви, че е осигурила над 20 милиона евро за ускоряване на внедряването на своите индустриални проекти, включително първата си напълно стандартизирана производствена линия в Испания.

Базираната в САЩ компания „First Solar“ твърди, че е единственият производител на соларни панели с глобални собствени капацитети за рециклиране на фотоволтаични модули, като процесът ѝ възстановява над 90 % от материалите на модулите, включително полупроводници, за повторна употреба, като осигурява висококачествени вторични суровини за нови соларни панели, стъкло, каучук и алуминиеви продукти.

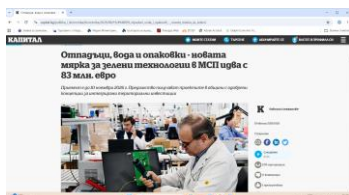
Завод за рециклиране на фотоволтаични панели, собственост на дъщерно дружество на китайската държавна компания „State Power Investment Corporation“, започна търговска експлоатация през март 2026 г., с капацитет за преработка на над 5 000 метрични тона излезли от употреба фотоволтаични панели годишно. Той вече е доставил 120 тона възстановени материали обратно на пазара.

Източник: Капитал

Заглавие: Отпадъци, вода и опаковки - новата мярка за зелени технологии в МСП идва с 83 млн. евро

Приемът е до 10 ноември 2026 г. Предимство получават проектите в общини с одобрени концепции за интегрирани териториални инвестиции

Линк:https://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/ikonomika/2026/08/19/4946858_otpaduci_voda_i_opakovki_-_novata_miarka_za_zeleni_tehnologii/

Текст: В основата на реформите в прехода към кръгова икономика стои Планът за действие относно кръговата икономика (Circular Economy Action Plan). Зад това общо име всъщност стоят съвсем конкретни инициативи, обхващащи целия жизнен цикъл на продуктите, включително начина, по който те се проектират. Ключов момент е предстоящото през есента на 2026 г. приемане на Закона за кръговата икономика (Circular Economy Act), насочен към създаването на единен пазар за вторични суровини.

Целта е процентът на кръгово използване на материалите в ЕС да се удвои от около 12% понастоящем до 24% до 2030 година. За България числата обясняват защо това е важно. Кръговото използване на материалите у нас е около 5% при средно 12% за ЕС, а производителността на ресурсите - 0.39 евро БВП на килограм вложен материал при 2.7 евро средно за съюза. Разликата е седемкратна и се плаща ежедневно през сметката за суровини.

Тук идва процедура BG16RFPR001-2.003 по приоритет "Кръгова икономика" на програма "Конкурентоспособност и иновации в предприятията" 2021 - 2027 с бюджет 82 995 277 евро. Кандидатстването е изцяло електронно през платформата ИСУН.

Какво финансира процедурата и с колко

Допустими са машини, съоръжения и оборудване, както и нематериални активи - софтуер, патенти, полезни модели, дизайни, лицензии, включително управленски софтуер от типа ERP и MOM/MES, системи за проследяване на ресурси, отпадъци и др. Условието е всеки актив да въвежда кръгов модел в поне едно от четири направления:

- подобряване на управлението на отпадъците;
- оптимизиране на използваните суровини и вода;
- ограничаване на опаковките;
- устойчиви продукти и услуги с възможност за повторна употреба, поправка или разглобяване.

Инвестиция извън тези четири направления е недопустима, колкото и "зелена" да изглежда. Допустими кандидати са микро-, малки и средни предприятия, регистрирани най-късно до 31.12.2023 г., със средногодишни нетни приходи от продажби за 2023, 2024 и 2025 г. $\geq 200\,000$ лв. за микро-, $300\,000$ лв. за малко и $800\,000$ лв. за средно предприятие.

Допустимите сектори за подкрепа са индустрия и услуги. Извън обхвата остават селското и горското стопанство, дейностите по управление на отпадъци, хазартът и още няколко сектора.

Помощта е в два режима, при "регионална инвестиционна помощ" таванът е $300\,000$ евро за микро-, $350\,000$ за малки и $450\,000$ за средни предприятия, като интензитетът зависи от категорията предприятие и от мястото на инвестиция: 70% за микро- и малки и 60% за средни предприятия извън Югозападния район, а в София-град съответно 35% и 25%. При режим "минимална помощ" интензитетът е 70% за всички категории предприятия и навсякъде в страната.

Тестът преди кандидатстване

Три проверки показват бързо дали си струва. Първо, долният праг: минималният размер на помощ е 77 000 евро, което при интензитет 70% означава проект за поне 110 000 евро.

Второ, таванът спрямо оборота: помощта не може да надхвърли 100% от средногодишните нетни приходи при микропредприятие, 60% при малко и 40% при средно. Трето, съотношението между печалба и размер на проекта - методиката съпоставя претеглената EBITDA за трите години с общите допустими разходи, така че бюджет, надут спрямо реалната печалба, губи точки.

Защо оценката е подредена така? Причината е практична. Колко материал ще влезе в едно изделие, дали ще подлежи на ремонт и какво ще остане от него след употреба се предопределя от конструкцията му, тоест далеч преди то да стигне до "цеха". Оборудването може да оптимизира вече взети решения, но рядко ги променя. Затова методиката оценява не толкова какви технологии предприятието купува, колкото докъде в собствената му верига на стойност достига ефектът от въвеждането им. Проект, който подобрява само един етап от жизнения цикъл на продуктите/услугите, губи съществено спрямо такъв, който тръгва от проектирането и дизайна им.

Още точки се дават за преработка на излезли от употреба продукти - батерии, електроника, текстил, строителни материали. Кръгът е тесен, но за влезлите в него оценката е по-висока. Финансовите критерии пък възнаграждават умерената и стабилна рентабилност: скалите са конструирани така, че по-високите стойности в двете посоки носят по-малко точки. Предимство получават и проектите в общини с одобрени концепции за интегрирани териториални инвестиции.

Кой ще успее

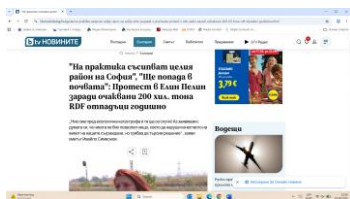
До крайния срок остават под три месеца. Това е достатъчно за качествено предложение, ако идеята е смислена и попада в обхвата - но само при бързо решение. Предприятията, които започнат сега, ще имат време да подредят инвестицията около продукта си. Останалите ще търсят кръгова обосновка за вече избрано оборудване, а разликата между двата подхода е точно това, което методиката за оценка отчита, и ще се отрази в класирането.

Източник: БТВ

Заглавие: "На практика съсипват целия район на София", "Ще попада в почвата":

Протест в Елин Пелин заради очаквани 200 хил. тона RDF отпадъци годишно
„Ние сме пред екологична катастрофа и тя ще се случи! Аз заявявам с думата си, че никога не бих позволил нещо, което да наруши качеството на живот на нашите съграждани, но трябва да търсим решение“, заяви кметът Ивайло Симеонов

Линк: <https://btvnovinite.bg/bulgaria/na-praktika-sasipvat-celija-rajon-na-sofija-shte-popada-v-pochvata-protest-v-elin-pelin-zaradi-ochakvani-200-hil-tona-rdf-otpadaci-godishno.html?campaignsrc=clipboard>

Текст: Тревога има сред жителите на община Елин Пелин заради планове за изграждане на инсинератор за т.нар. RDF отпадъци, които се използват за гориво в промишлеността. Граждани се събраха на протест пред общината в Елин Пелин заради опасения от екологична катастрофа. Кметът отговори, че такава ще настъпи, ако проектът не бъде изграден.

Проектът е с площ почти 72 хил. кв. метра. Плановите са за оползотворяване на 200 хил. тона RDF отпадъци годишно. В близост е един от кварталите в Елинпелинско.

Разстоянието от последните къщи в квартал "Верила" до мястото на планираната инсталация е около 750 метра.

„Това със сигурност по някакъв начин ще попада в почвата. Застояване на въздуха има тук доста дълъг период от годината, особено зимата при мъгли и такива неща“, казва Христо Иванов, жител на кв. "Верила", Елин Пелин.

„Може да забележите – царевицата, която я има в нивите, е зряла и има кънове по нея, в смисъл – кочани по нея, и така... Разстройва ме. 79 дка земеделска земя. Това си ни е препитание на жителите“, споделя Ваня Митова, жител на кв. "Верила".

Пред общината се проведе протест. Протестиращите скандираха: „Мафия, мафия!“

По същото време в сградата се състоя среща, на която присъства и потенциалният инвеститор. Кметът Ивайло Симеонов предупреди, че капацитетът на регионалното депо на Елин Пелин и Горна Малина вече е изчерпан.

„Ние сме пред екологична катастрофа и тя ще се случи! Аз заявявам с думата си, че никога не бих позволил нещо, което да наруши качеството на живот на нашите съграждани, но трябва да търсим решение“, казва Ивайло Симеонов.

„Замърсяване на въздуха и на почвите няма да има. Процесът не е изгаряне, процесът е газификация, което е термохимично разлагане и е нещо коренно различно от изгарянето“, казва Станислава Евтимова, управител на дружеството инвеститор.

Гражданите обаче са твърдо против.

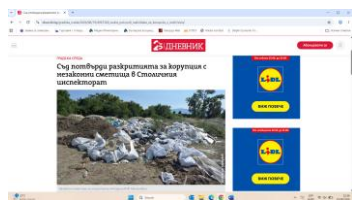
„Те на практика съсипват целия район на София!“, казва инж. Симеон Николов.

Засега няма срок за изграждането на инсталацията.

Източник: [Дневник](#)

Заглавие: Съд потвърди разкритията за корупция с незаконни сметища в Столичния инспекторат

Линк:https://www.dnevnik.bg/gradska_sreda/2026/08/19/4947360_sudut_potvurdi_razkritiata_za_korupciia_v_stolichniia/

Текст: Софийският градски съд отхвърли обвинението за клевета срещу Николай Неделков като директор на Столичния инспекторат. Това съобщиха от Столичната община. Делото бе заведено от бивш ключов служител на инспектората, уличен че е вземал пари, за да не пречи на изхвърлянето на строителни отпадъци в незаконни сметища.

Ищец по делото бе Николай Кючуков, бивш началник сектор "Контрол на замърсяването от строителството" в Инспектората. В аудиозапис на разговор от април 2024 г. , изпратен до медиите, се посочва, че той участва в корупционна схема. В записа се чува как действащ служител на инспектората предлага на новия директор Неделков (назначен в края на 2023 г.) да заеме в схемата мястото на Кючуков, който "събира много пари", за да не контролира изхвърлянето на отпадъци от строителството.